

grændsningen, blev vedtaget. Jeg vil tilftaa, at det egentlig er mig næften forunderligt at tro, at det ſkulde være Nogens Mening at pønſte, at dette Lovforſlag blev forkaſtet, fremfor at det blev vedtaget, ſom det blev forelagt fra Regjeringens Side. Jeg veed jo vel, at man har ſagt: Sa, det gjør ikke ſaa Meget, thi det behøver ikke at være ret længe, inden Forholdene ſaaledes kunne forandre ſig, at Loven kan gaa igjennem med diſſe og endnu ſtørre Forandringer, og ſaa kan man opnaa Alt, hvad man nu pønſter, maatte Mere, end man pønſter; det Hele er kun et Tidſpørgſmaal, og naar det forholder ſig ſaaledes, ſaa maa man være betænkelig ved at ſlaa Noget faſt, der vilde gjøre det vanſteligt at komme til de mere ſtorartede Forandringer. Jeg tror, at man har Uret i begge Dele; der kan gjøres væſentlige Indvendinger imod begge Betragtninger. Der kan gjøres den Indvending imod den førſte Betragtning, at Ingen kan ſige, hvor langt eller hvor kort det Tidrum kan blive, inden hvilket Forholdene forandre ſig. Forſkjellige Omſtændigheder kunne indvirke derpaa, og man har oftere ſet, at man har været meget nær ved at naae Noget, ſom man derpaa under nye Strømninger er kommen helt bort fra. Med Henſyn til den anden Betragtning maa jeg ogſaa ſige, at jeg tror, at man har fuldſtændig Uret deri. Det kan maatte ſiges med en vis Fribe, naar der er Spørgſmaal om at vedtage en Lov og give en udtrykkelig Beſtemmelse om de Forhold, den berører: Hvis vi vedtage den Lov, have vi derved paa en Maade generet os ſelv i at kunne gjøre Forandringer i den nærmefte Fremtid; men det er en Betragtning, ſom i vor Lovgivning ikke ſkulde ſtedſtemme Sindet for ſtærkt. Der har jo viiſt ſig at være en vis Frihedighed til at forandre Love, ſom ere meget nye. Hovedſagen er imidlertid, at Betragtningen ſlet ikke gjælder her. Derſom der var Spørgſmaal nu ſom for fem Aar ſiden om at give en Valgmenighedslov, kunde dette Spørgſmaal komme frem, men nu er der jo kun Tale om at faſtſlaa Loven, at forhindre, at den den 1ſte Juli d. A. træder ud af Kraft, og at vi da ſtaa overfor Tomhed, ſaaledes at ingen Beſtemmelse i denne Henſeende er gjældende. Det er min fulde Overbeviſning, at Sagen ſtaaer ganſke paa det ſamme Standpunkt med Henſyn til eventuelle Forandringer, derſom denne Tidſgrænsſe falder bort, og Loven vedbliver at beſtaa, ſom den har ſtaaet i fem Aar, indtil det Tidspunkt, da man finder, at der er kommet en ſaadan ſtærkere Trang tilſtede, ſom giver tilſtrækkelig Foranledning til Forandring. Man er affkvarat paa ſamme Punkt, ſom naar man nu bevirke, at denne Lov om Begrænsningens Ophør falder bort; kun vil der være den Forſkjel, at man da for en mer eller mindre ubeftemmelig Tid vilde være i det Tilfælde, at Valgmenighedsloven ikke yderligere kunde bruges, ſaa at der her i Landet kunde fremkomme meget uheldige Forhold,

hvor Valgmenighedsloven kunde have virket paa ſamme gode Maade ſom hidtil. Det er den virkelige Stilling af Sagen, og derfor ſkal jeg tilftaa — og ſlutte dermed — at jeg ikke kan tænke mig Andet, end at ſelv Medlemmer, der albeles ingen Betænkelighed have ved at gaa ind paa de Forſlag, ſom her er Spørgſmaal om, dog vilde have Betænkelighed ved at ſtemme imod en ſaadan Lov, ſom gaar ud paa at have den nuværende Tidſgrænsſe og paa at bevare den Lov, der for fem Aar ſiden med ſtort Beſvær bragtes tilvoet. Jeg trøſter mig til at antage, at de Medlemmer vilde følge de Binſ, der blev givet af Mindretallet i Kirkekommiſſionen, og ſom gif ud paa, at man uden Betænkelighed kunde have ſluttet ſig til diſſe Forandringer, men dog ſubſidiært ſluttede ſig til det ſtore Flertal, ſom vilde tage det, Regjeringſforſlaget indeholder.

Saffner: Naar jeg tillader mig at tage Ordet, ſaa er det egentlig ikke for at fremsætte Grunde, der kunne tale for det Ændringsforſlag, jeg har været med til at ſtille. Jeg tror, at hvad der kan tale til Fordel for dette Ændringsforſlag, er baade i Dag og ved tidligere Leiligheder tilſtrækkelig udtalt, og jeg maa desuden efter at have hørt den ærede Miniſters Foredrag frygte for, at mine Udtalelſer kun vilde gjøre temmelig ringe Indtryk her i Salen. Den ærede Miniſters Argumenter mod Ændringsforſlaget ere jo fremsatte med hans ſædvanlige Dygtighed og Skarphed, og han vidſte at fremdrage netop de Betænkeligheder, ſom jeg tror have meſt Udſigt til at finde Anſlang her i Salen. Mulig jeg ſenere ſkal komme tilbage til enkelte af de Udtalelſer, vi hørte fra den ærede Miniſter, men min Henſigt med at tage Ordet i Dag var egentlig den at fremkomme med nogle Betragtninger om, hvorledes Forholdene nu ere, og hvorledes de vare, da vi for 5 eller 4½ Aar ſiden havde dette Spørgſmaal under Overveileſe. — Jeg ſkal ikke dvæle ved Forhandlingerne her i Salen, men jeg ſkal blot tillade mig at tilbagefalde i det ærede Things Erindring, at da Valgmenighedsloven ſidſt var for her paa Rigsdagen, havde vi jo en Regjering, ſom i det Væſentlige havde ſtillet ſig velvillig overfor Sagen, en Regjering, ſom troede, at denne Lov kunde være en konſekvent Fortſættelſe af de tidligere givne Love, ſaaſom Sognebaandsløsningsloven, ſom tilſigtede at indrømme en ſtørre Frihed indenfor Kirken. Den daværende Regjering antog, tror jeg, at ved en ſaadan Lov ſom Valgmenighedsloven vilde der kunne virkes beroligende paa de i Kirken gjærende Forhold og ligesom vindes en Tid, i hvilken en hel Del Gjeringsſtof kunde finde ſit Aflob. Men det vil være i det ærede Things Erindring, hvilken voldsom Modſtand der af Kirkens Tjenere blev reiſt mod denne. Alere den Lovforſlaget var til Behandling her i Thinget, fremkom der Udtalelſer, ſom paa det